

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

24 päivänä kesäkuuta 2015*

Ennakkoratkaisupyyntö — Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue — Rajavalvonta, turvapaikka ja maahanmuutto — Direktiivi 2004/83/EY — 24 artiklan 1 kohta — Pakolaisaseman tai toissijaisen suojeluaseman myöntämisedellytyksiä koskevat vähimmäisvaatimukset — Oleskeluluvan peruuttaminen — Edellytykset — Kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvien erittäin painavien syiden käsite — Henkilön, jolla on pakolaisasema, osallistuminen sellaisen järjestön toimintaan, joka on merkitty Euroopan unionin laatimaan terroristijärjestöjen luetteloon

Asiassa C-373/13,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Saksa) on esittänyt 27.5.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 2.7.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

H. T.

vastaan

Land Baden-Württemberg,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Tizzano sekä tuomarit S. Rodin, A. Borg Barthet, E. Levits ja M. Berger (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: hallintovirkamies A. Impellizzeri,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 4.6.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- H. T., edustajanaan Rechtsanwalt B. Pradel,
- Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze, A. Lippstreu ja A. Wiedmann,
- Kreikan hallitus, asiamiehenään M. Michelogiannaki,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato M. Russo,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Condou-Durande ja W. Bogensberger,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

kuultuaan julkisasiamiehen 11.9.2014 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä 29.4.2004 annetun neuvoston direktiivin 2004/83/EY (EUVL L 304, s. 12 sekä oikaisut EUVL 2005, L 204, s. 24 ja EUVL 2011, L 278, s. 13) 21 artiklan 2 ja 3 kohdan ja 24 artiklan 1 ja 2 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat H. T. ja Land Baden-Württemberg (Baden-Württembergin osavaltio) ja jossa on kyse päätöksestä, jolla H. T. karkotettiin Saksan liittotasavallan alueelta ja peruutettiin hänen oleskelulupansa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

Pakolaisten oikeusasemaa koskeva Geneven yleissopimus

- 3 Genevessä 28.7.1951 allekirjoitetun ja 22.4.1954 voimaan tulleen pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen (Yhdistyneiden Kansakuntien sopimuskokoelma, nide 189, s. 150, nro 2545 (1954); jäljempänä Geneven yleissopimus), sellaisena kuin se on täydennettynä 31.1.1967 tehdyllä pakolaisten oikeusasemaa koskevalla pöytäkirjalla, joka puolestaan tuli voimaan 4.10.1967, 28 artiklan, jonka otsikko on ”Matkustusasiakirjat”, 1 kappaleessa määrätään seuraavaa:

”Sopimusvaltioiden on niiden alueilla laillisesti oleskeleville pakolaisille annettava matkustusasiakirja valtion alueen ulkopuolelle tehtäviä matkoja varten, jolleivät erittäin painavat kansalliseen turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen perustuvat syyt toisin vaadi – –”

- 4 Geneven yleissopimuksen 32 artiklassa, jonka otsikko on ”Maastakarkotus”, 1 kappaleessa määrätään seuraavaa:

”Sopimusvaltio älköön karkottako alueellaan laillisesti oleskelevaa pakolaista muista kuin kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen perustuvista syistä.”

- 5 Geneven yleissopimuksen 33 artiklassa, jonka otsikko on ”Karkotuksen ja palauttamisen kieltäminen”, määrätään seuraavaa:

”1. Sopimusvaltio ei tavalla tai toisella saa karkottaa tai palauttaa pakolaista sellaisten alueiden rajoille, jossa hänen henkeään tai vapauttaan uhataan rodun, uskonnon, kansalaisuuden ja tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi.

2. Ensimmäisessä kohdassa olevaan määräykseen ei kuitenkaan voi vedota pakolainen, johon nähden on perusteltua aihetta olettaa, että hän on vaaraksi oleskelumaansa turvallisuudelle tai joka on lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu erityisen törkeästä rikoksesta ja on yhteiskunnalle vaarallinen sanotussa maassa.”

Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmat

- 6 Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvosto hyväksyi 28.9.2001 päätöslauselman 1371 (2001), jonka johdanto-osassa ilmaistaan muun muassa ”tarve torjua kaikilla keinoilla Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan mukaisesti uhkia, joita terroriteot aiheuttavat kansainväliselle rauhalle ja kansainväliselle turvallisuudelle”.
- 7 Kyseisen päätöslauselman 5 kohdassa Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvosto toteaa, että ”terroriteot, terrorismin keinot ja terroristitoiminta ovat Yhdistyneiden Kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisia ja että terroritekojen tietoinen rahoittaminen ja suunnitteleminen sekä niihin yllyttäminen on myös Yhdistyneiden Kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaista”.
- 8 Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvosto hyväksyi 12.11.2001 päätöslauselman 1377 (2001), joka koskee terrorismin aiheuttamaa uhkaa kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle ja jonka 5 kohdassa korostetaan, että ”kansainväliset terroriteot ovat Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjassa ilmaistujen tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisia ja että kansainvälisten terroritekojen rahoittaminen, suunnitteleminen ja valmistelemine sekä kaikkiin muihin tavoin tukeminen on yhtä lailla siinä ilmaistujen tarkoitusperien ja periaatteiden vastaista”.

Unionin oikeus

- 9 Direktiivin 2004/83 johdanto-osan 3, 6, 10, 16, 22, 28 ja 30 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
”(3) Geneven yleissopimus ja pöytäkirja ovat pakolaisten suojelua koskevan kansainvälisen oikeudellisen järjestelmän kulmakivi.
--
(6) Tämän direktiivin päätavoitteena on toisaalta varmistaa se, että jäsenvaltioissa sovelletaan yhteisiä perusteita kansainvälistä suojelua todella tarvitsevien henkilöiden yksilöimiseen ja toisaalta se, että nämä henkilöt saavat vähimmäistason mukaiset edut kaikissa jäsenvaltioissa.
--
(10) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan periaatteita. Tällä direktiivillä pyritään erityisesti varmistamaan ihmisarvon täysimääräinen kunnioittaminen sekä turvapaikanhakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten oikeus turvapaikkaan.
--
(14) Pakolaisaseman tunnustaminen on toteava toimenpide.
--
(22) Yhdistyneiden Kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaiset teot mainitaan Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan johdanto-osassa ja 1 ja 2 artiklassa, ja ne sisältyvät muun muassa Yhdistyneiden Kansakuntien terrorismintorjuntaan liittyvistä toimenpiteistä antamiin päätöslauselmiin, joiden mukaan sekä terroriteot, -menetelmät ja -käytännöt että terroritekojen tietoinen rahoittaminen, suunnittelu ja tekoihin yllyttäminen ovat Yhdistyneiden Kansakuntien tarkoitusperien ja periaatteiden vastaisia tekoja.
--

(28) Kansallisen turvallisuuden ja yleisen järjestyksen käsite kattaa myös tapaukset, joissa kolmannen maan kansalainen kuuluu kansainvälistä terrorismia tukevaan järjestöön tai tukee tällaista järjestöä.

--

(30) Jäsenvaltiot voivat kansainvälisissä velvoitteissa asetetuissa rajoissa säätää, että työhön pääsyä, sosiaalista suojelua, terveydenhuoltoa ja kotouttamispalveluja koskevien etuuksien myöntäminen edellyttää aiemmin myönnettyä oleskelulupaa.”

10 Direktiivin 2004/83 13 artiklassa, jonka otsikko on ”Pakolaisaseman myöntäminen”, säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on myönnettävä pakolaisasema sellaiselle kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, joka II ja III luvun mukaisesti täyttää pakolaisaseman myöntämisen edellytykset.”

11 Direktiivin 14 artiklassa, jonka otsikko on ”Pakolaisaseman peruuttaminen, lakkauttaminen tai uusimatta jättäminen”, säädetään seuraavaa:

”_ _

4. Jäsenvaltiot voivat peruuttaa, lakkauttaa tai jättää uusimatta valtion elimen, hallinnollisen elimen, tuomioistuimen tai lainkäyttöelimen pakolaiselle myöntämän aseman, kun:

- a) on perusteltua syytä olettaa, että hän on vaaraksi sen jäsenvaltion turvallisuudelle, jossa hän on;
- b) hän on yhteiskunnalle vaarallinen kyseisessä jäsenvaltiossa, koska hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu erityisen törkeästä rikoksesta.

--

6. Henkilöillä, joihin sovelletaan 4 ja 5 kohtaa, on Geneven yleissopimuksen 3, 4, 16, 22, 31, 32 ja 33 artiklassa määrätyt tai niitä vastaavat oikeudet silloin, kun he ovat jäsenvaltiossa.”

12 Kyseisen direktiivin 21 artiklassa, jonka otsikko on ”Suoja palauttamista vastaan”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on noudatettava palauttamiskiellon periaatetta kansainvälisten velvoitteidensa mukaisesti.

2. Jos 1 kohdassa mainitut kansainväliset velvoitteet eivät sitä kiellä, jäsenvaltiot voivat palauttaa pakolaisen riippumatta siitä, onko tämä saanut virallisesti pakolaisaseman, jos:

- a) on perusteltua syytä katsoa hänen olevan vaaraksi sen jäsenvaltion turvallisuudelle, jossa hän on; tai
- b) hän on yhteiskunnalle vaarallinen kyseisessä jäsenvaltiossa, koska hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu erityisen törkeästä rikoksesta.

3. Jäsenvaltiot voivat kumota, peruuttaa tai jättää uusimatta 2 kohdassa tarkoitetun pakolaisen oleskeluluvan tai jättää oleskeluluvan myöntämättä hänelle.”

13 Saman direktiivin 24 artiklassa, jonka otsikko on ”Oleskeluluvat”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on annettava pakolaisaseman saaneelle henkilölle oleskelulupa mahdollisimman pian sen jälkeen, kun hänelle on myönnetty tämä asema, jollei kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä erittäin painavista syistä muuta johdu ja sanotun rajoittamatta 21 artiklan 3 kohdan soveltamista. Oleskeluluvan on oltava voimassa vähintään kolme vuotta ja se on voitava uusia.

Pakolaisaseman saaneen henkilön perheenjäsenelle myönnettävän oleskeluluvan voimassaoloaika voi olla alle kolme vuotta ja se on voitava uusia, sanotun kuitenkin rajoittamatta 23 artiklan 1 kohdan soveltamista.

2. Jäsenvaltioiden on annettava toissijaista suojelua saavalle henkilölle oleskelulupa mahdollisimman pian sen jälkeen, kun hänelle on myönnetty tämä asema, jollei erittäin painavista kansalliseen turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyvistä syistä muuta johdu. Oleskeluluvan on oltava voimassa vähintään yhden vuoden ajan ja se on voitava uusia.”

14 Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY (EUVL L 158, s. 77 ja oikaisu EUVL 2004, L 229, s. 35 ja EUVL 2005, L 197, s. 34) 28 artiklassa, jonka otsikko on ”Suoja karkottamista vastaan”, säädetään seuraavaa:

”1. Vastaanottavan jäsenvaltion on ennen yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyviin syihin perustuvan karkottamispäätöksen tekemistä otettava huomioon se, kuinka kauan asianomainen on oleskellut sen alueella, asianomaisen ikä, terveydentila, perhe- ja taloudellinen tilanne, kuinka hyvin asianomainen on kotoutunut vastaanottavan jäsenvaltion yhteiskuntaan ja kulttuuriin, sekä se, missä määrin asianomaisella on yhteyksiä kotimaahansa.

2. Vastaanottava jäsenvaltio voi tehdä karkottamispäätöksen, joka koskee sellaista unionin kansalaista tai tämän perheenjäsentä, tämän kansalaisuudesta riippumatta, jolla on oikeus oleskella pysyvästi jäsenvaltion alueella, ainoastaan yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä vakavista syistä.

3. Unionin kansalaisia koskevaa karkottamispäätöstä ei saa tehdä, ellei päätös perustu jäsenvaltioiden määrittämiin yleistä turvallisuutta koskeviin pakottaviin syihin, jos he

a) ovat oleskelleet vastaanottavassa jäsenvaltiossa edelliset kymmenen vuotta, tai he

b) ovat alaikäisiä, jollei karkottaminen ole lapsen edun mukaista lapsen oikeuksista 20 päivänä marraskuuta 1989 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen mukaisesti.”

15 Pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta 25.11.2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/109/EY (EUVL 2004, L 16, s. 44) 9 artiklassa, jonka otsikko on ”Pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen aseman peruuttaminen tai menettäminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Pitkään oleskelleet kolmansien maiden kansalaiset eivät ole oikeutettuja säilyttämään pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asemaa seuraavissa tapauksissa:

– –

b) karkotustoimenpide toteutetaan 12 artiklassa säädetyin edellytyksin;

--”

Saksan oikeus

- 16 Ulkomaalaisten oleskelusta, työskentelystä ja kotouttamisesta liittovaltion alueella 30.7.2004 annetun lain (Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet, jäljempänä Aufenthaltsgesetz) (BGBl. 2004 I, s. 1950) pääasian tosiseikkoihin sovellettavan version 11 §:ssä, jonka otsikko on ”Maahantulo- ja oleskelukiello”, 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Ulkomaalainen, joka on karkotettu, palautettu tai poistettu maasta, ei saa palata liittovaltion alueelle eikä oleskella siellä. Hänelle ei myönnetä oleskelulupaa, vaikka hänellä tässä laissa säädettyjen edellytysten mukaisesti olisi siihen muuten oikeus. --”

- 17 Aufenthaltsgesetzin 25 §:ssä, jonka otsikko on ”Oleskelu humanitäärisistä syistä”, säädetään seuraavaa:

”(1) Ulkomaalaiselle, jolle on lainvoimaisella päätöksellä tunnustettu pakolaisasema, myönnetään oleskelulupa. Tätä säännöstä ei sovelleta, jos ulkomaalainen on karkotettu yleiseen turvallisuuteen ja järjestykseen liittyvistä vakavista syistä. Oleskelu katsotaan lailliseksi luvan myöntämiseen saakka. Oleskelulupa oikeuttaa ammattitoiminnan harjoittamiseen.

(2) Ulkomaalaiselle, jolla on liittovaltion maahanmuutto- ja pakolaisviraston lainvoimaisella päätöksellä turvapaikkamenettelystä annetun lain 3 §:n 4 momentin nojalla myönnetty pakolaisasema, on myönnettävä oleskelulupa. 1 momentin toisesta neljänteen virkettä sovelletaan vastaavasti.

--

(5) Ulkomaalaiselle, jota koskee täytäntöön pantavissa oleva velvollisuus poistua maasta, voidaan 11 §:n 1 momentista poiketen myöntää oleskelulupa, jos hänen maasta poistumisensa on oikeudellisista tai tosiasiallisista syistä mahdotonta, eikä ole odotettavissa, että maasta poistumisen esteet poistuvat kohtuullisessa ajassa. Oleskelulupa on myönnettävä, jos maastapoistaminen on ollut lykkäytyneenä 18 kuukautta. --”

- 18 Aufenthaltsgesetzin 51 §:n, jonka otsikko on ”Laillisen oleskelun päätyminen, rajoitusten voimassa pitäminen”, 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Oleskelulupa raukeaa seuraavissa tapauksissa:

--

5. Ulkomaalaisen karkotus

--”

- 19 Aufenthaltsgesetzin 54 §:ssä, jonka otsikko on ”Karkottaminen yleensä”, säädetään seuraavaa:

”Ulkomaalainen karkotetaan lähtökohtaisesti, jos

--

5. tosiseikkojen perusteella voidaan päätellä, että hän kuuluu tai on kuulunut järjestöön, joka tukee terrorismia, tai että hän tukee tai on tukenut tällaista järjestöä; karkottamisen perusteeksi voi riittää myös aikaisempi kuuluminen tällaiseen järjestöön tai sen tukeminen, jos nämä muodostavat ajankohtaisen uhkan.

--”

20 Aufenthaltsgesetzin 54a §:ssä, jonka otsikko on ”Karkotettujen ulkomaalaisten valvonta sisäiseen turvallisuuteen perustuvista syistä”, säädetään seuraavaa:

”(1) Ulkomaalainen, josta on tehty täytäntöönpantavissa oleva karkotuspäätös 54 §:n 5 momentin – – nojalla, on velvollinen ilmoittautumaan oleskelupaikkansa toimivaltaisella poliisilaitoksella vähintään kerran viikossa, jolleivät ulkomaalaisviranomaiset toisin määrää. Jos ulkomaalainen on velvollinen poistumaan maasta muusta syystä kuin jonkin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetun karkottamisperusteen nojalla, ensimmäisen virkkeen mukainen ilmoittautumisvelvollisuus voidaan määrätä, jos se on tarpeen yleiseen turvallisuuteen ja järjestykseen kohdistuvan uhkan torjumiseksi.

(2) Hänen oleskelunsa rajoittuu ulkomaalaisviranomaisen hallintoalueeseen, jollei ulkomaalaisviranomaisen toisin määrää.

--”

21 Aufenthaltsgesetzin 55 §:ssä, jonka otsikko on ”Harkinnanvarainen karkotus”, säädetään seuraavaa:

”(1) Ulkomaalainen voidaan karkottaa, mikäli hänen oleskelunsa vahingoittaa Saksan liittotasavallan yleistä turvallisuutta ja järjestystä tai muita merkittäviä etuja.

--

(3) Karkotuksesta päätettäessä on otettava huomioon

1. ulkomaalaisen laillisen oleskelun kesto liittovaltion alueella ja hänen suojeltavat henkilökohtaiset, taloudelliset ja muut siteensä siellä
2. karkotuksen seuraukset ulkomaalaisen perheenjäsenille tai kumppanille, jotka oleskelevat laillisesti liittovaltion alueella ja elävät yhdessä ulkomaalaisen kanssa perheenä tai avioliiton kaltaisessa parisuhteessa
3. 60a §:n 2 ja 2b momentissa tarkoitetut maastapoistamisen lykkäämisen edellytykset.”

22 Aufenthaltsgesetzin 56 §:n, jonka otsikko on ”Erityinen suoja karkottamista vastaan”, 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Ulkomaalainen,

1. jolla on sijoittautumislupa ja joka on oleskellut vähintään viiden vuoden ajan laillisesti liittovaltion alueella

--

3. jolla on oleskelulupa ja joka on oleskellut vähintään viiden vuoden ajan laillisesti liittovaltion alueella ja elää yhdessä edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun ulkomaalaisen kanssa avioliitossa tai avioliiton kaltaisessa parisuhteessa

4. joka elää yhdessä saksalaisen perheenjäsenensä tai kumppaninsa kanssa perheenä tai avioliiton kaltaisessa parisuhteessa
5. jolle on myönnetty turvapaikka tai jolla on liittovaltion alueella ulkomaalaisen pakolaisen oikeusasema taikka jolla on pakolaisten oikeusasemasta 28.7.1951 tehdyssä yleissopimuksessa (BGBl. 1953 II, s. 559) tarkoitettu Saksan liittotasavallan viranomaisen myöntämä matkustusasiakirja

nauttii erityistä suojaa karkottamista vastaan. Hänet voidaan karkottaa vain yleiseen turvallisuuteen ja järjestykseen liittyvistä vakavista syistä. Yleiseen turvallisuuteen ja järjestykseen liittyvät vakavat syyt ovat tavallisesti olemassa 53 §:ssä ja 54 §:n 5–5b ja 7 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Mikäli 53 §:n edellytykset täyttyvät, ulkomaalainen lähtökohtaisesti karkotetaan. Mikäli 54 §:n edellytykset täyttyvät, hänen karkottamisestaan päätetään harkinnan mukaan.”

- 23 Aufenthaltsgesetzin 60 §:ssä, jonka otsikko on ”Maastapoistamiskielto”, säädetään seuraavaa:

”(1) Pakolaisten oikeusasemasta 28.7.1951 tehdyn yleissopimuksen (BGBl. 1953 II, s. 559) mukaisesti ulkomaalaista ei saa poistaa maasta valtioon, jossa hänen henkeään tai vapauttaan uhataan rodun, uskonnon, kansalaisuuden ja tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Tätä säännöstä sovelletaan myös turvapaikkaan oikeutettuihin ja ulkomaalaisiin, joille on myönnetty pakolaisasema lainvoimaisella ratkaisulla tai joilla on jollakin muulla perusteella ulkomaalaisen pakolaisen oikeusasema liittovaltion alueella tai jotka on tunnustettu liittovaltion ulkopuolella ulkomaalaisiksi pakolaisiksi [Geneven yleissopimuksen] mukaisesti. – –

– –

(8) 1 momenttia ei sovelleta, jos ulkomaalaista on vakavista syistä pidettävä vaarana Saksan liittotasavallan turvallisuudelle tai yhteiskunnalle, koska hänet on tuomittu lainvoiman saaneella tuomiolla rikoksesta tai erityisen törkeästä rikoksesta vähintään kolmen vuoden pituiseen vapausrangaistukseen. Tätä säännöstä sovelletaan myös, kun ulkomaalainen täyttää turvapaikkamenettelystä annetun lain 3 §:n 2 momentissa vahvistetut edellytykset.

(9) 8 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ulkomaalainen, joka on jättänyt turvapaikkahakemuksen, voidaan turvapaikkamenettelystä annetun lain säännöksistä poiketen poistaa maasta, mikä voidaan panna täytäntöön. – –

– –”

- 24 Aufenthaltsgesetzin 60a §:ssä, jonka otsikko on ”Maastapoistamisen väliaikainen lykkääminen (sietäminen)”, säädetään seuraavaa:

”_ _

(2) Ulkomaalaisen poistamista maasta lykätään niin kauan kuin poistaminen on tosiasiasiallisista tai oikeudellisista syistä mahdotonta ja oleskelulupaa ei ole myönnetty. – –

(3) Ulkomaalaisen maastapoistamisen lykkääminen ei vaikuta tämän velvollisuuden poistua maasta.

– –”

25 Yhdistyksiä koskevista julkisoikeudellisista säännöksistä 5.8.1964 annetun lain (Gesetz zur Regelung des öffentlichen Vereinsrechts; BGBl. 1964 I, s. 593) pääasian tosiseikkoihin sovellettavan version (jäljempänä Vereinsgesetz) 18 §:ssä, jonka otsikko on ”Yhdistyksen kieltämisen alueellinen soveltamisala”, säädetään seuraavaa:

”Jos yhdistyksen kotipaikka sijaitsee sen alueen ulkopuolella, jolla tätä lakia sovelletaan, mutta yhdistyksellä on alayhdistyksiä kyseisellä alueella, yhdistyksen kieltäminen koskee vain alayhdistyksiä tällä soveltamisalueella. Jos yhdistyksellä ei ole organisaatiota tämän lain soveltamisalueella, kiello (3 §:n 1 momentti) koskee yhdistyksen toimintaa tällä alueella.”

26 Vereinsgesetzin 20 §:n, jonka otsikko on ”Kiellon rikkominen”, 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Joka tämän lain soveltamisalueella harjoitetulla toiminnalla

--

4. rikkoo 14 §:n 3 momentin ensimmäisessä virkkeessä tai 18 §:n toisessa virkkeessä tarkoitettua täytäntöönpanokelpoista kielloa

--

tuomitaan enintään yhden vuoden pituiseen vankeusrangaistukseen tai sakkoon, jos tekoa ei ole säädetty rangaistavaksi rikoslain 84, 85, 86a tai 129–129b §:ssä --

--”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

27 Vuonna 1956 syntynyt T. on kurditaustainen Turkin kansalainen. Hän on asunut vuodesta 1989 lähtien Saksassa yhdessä puolisonsa, joka on myös Turkin kansalainen, ja heidän kahdeksan lapsensa kanssa, joista viisi on Saksan kansalaisia.

28 T. on 24.6.1993 lukien tunnustettu Geneven yleissopimuksessa tarkoitetuksi pakolaiseksi. Tämän tunnustamisen perusteena oli hänen Kurdistanin työväenpuolueen (jäljempänä PKK) hyväksi maanpaossa harjoittamansa poliittinen toiminta sekä poliittinen vaino, joka häntä uhkasi, jos hän palaisi Turkkiin.

29 T:lle myönnettiin 7.10.1993 pysyvä oleskelulupa Saksassa.

30 Toimivaltaiset viranomaiset lakkauttivat 21.8.2006 tekemällään päätöksellä T:n pakolaisaseman sillä perusteella, että Turkin poliittinen tilanne oli muuttunut eikä hänen siten katsottu enää voivan joutua vainon kohteeksi kyseisessä maassa.

31 Verwaltungsgericht Karlsruhe (Karlsruhen hallintotuomioistuim, Saksa) kumosi tämän päätöksen 30.11.2007 antamallaan tuomiolla, joten T. säilytti pakolaisasemansa.

32 T. harjoitti 1990-luvulla eri muodoissa poliittista toimintaa PKK:n ja siihen sidoksissa olevien tai sitä seuranneiden järjestöjen hyväksi.

33 Liittovaltion sisäministeriö kielsi 22.11.1993 antamallaan päätöksellä PKK:ta ja erästä muuta tähän puolueeseen sidoksissa olevaa järjestöä harjoittamasta toimintaa Saksassa.

- 34 Toimivaltaiset viranomaiset aloittivat Vereinsgesetzin 20 §:n nojalla rikosoikeudellisen menettelyn T:tä vastaan tämän PKK:lle antaman tuen vuoksi hankittuaan hänen kotonaan tehdyssä kotietsinnässä todisteita häntä vastaan. Menettelyn kuluessa osoitettiin, että hän oli kerännyt lahjoituksia PKK:lle ja ajoittain jakanut PKK:n julkaisemaa Serxwebûn-nimistä aikakauslehteä.
- 35 Landgericht Karlsruhe (Karlsruhen alueellinen tuomioistuin) tuomitsi T:n 3.12.2008 antamassaan tuomiossa 3 000 euron suuruiseen sakkoon yhdistyslainsäädännössä kielletystä toiminnasta. Koska Bundesgerichtshof (liittotuomioistuin) hylkäsi tästä tuomiosta tehdyn valituksen, se sai lainvoiman 8.4.2009.
- 36 Regierungspräsidium Karlsruhe (Karlsruhen aluehallitus) teki 27.3.2012 Baden-Württembergin osavaltion nimissä päätöksen T:n karkottamisesta Saksan liittotasavallan alueelta (jäljempänä karkotuspäätös). Päätös nojautui Aufenthaltsgesetzin 54 §:n 5 momenttiin ja 55 ja 56 §:ään ja sen perusteena oli, että T. oli tukenut toimillaan PKK:ta aina pitkälle vuoteen 2011 saakka ja että hän muodosti siis Aufenthaltsgesetzin 54 §:n 5 momentissa tarkoitetun ”ajankohtaisen uhkan”. Päätöksessä myös veloitettiin asianomainen Aufenthaltsgesetzin 54a §:n mukaisesti ilmoittautumaan kaksi kertaa viikossa toimivaltaisella poliisilaitoksella, ja hänen oleskelupaikkansa rajoitettiin Mannheimin kaupunkiin (Saksa), jossa hän asui. Aufenthaltsgesetzin 51 §:n 1 momentin nojalla tämä päätös merkitsi T:lle myönnetyn oleskeluluvan raukeamista ilman eri toimenpiteitä.
- 37 T:n puolisonsa ja alaikäisten lastensa kanssa muodostaman perheyhteyden valossa ja hänelle aiemmin myönnetty pysyvä oleskelulupa, hänelle myönnetty turvapaikka ja pakolaisasema huomioon ottaen karkotuspäätös tehtiin kuitenkin Aufenthaltsgsetzin 56 §:n 1 momentin nojalla viranomaisen harkintavallan puitteissa, ja toimivaltainen viranomainen päätti lykätä T:n poistamista maasta. Verwaltungsgericht Karlsruhe hylkäsi T:n tästä päätöksestä nostaman kanteen 7.8.2012 antamallaan tuomiolla.
- 38 T. valitti tästä tuomiosta ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen, joka otti valituksen käsiteltäväkseen 28.11.2012 antamallaan määräyksellä. Kyseinen tuomioistuin ilmaisee epäilynsä T:n oleskeluluvan peruuttamisen osalta ja pohtii, voiko karkotuspäätös olla perusteltu direktiivin 2004/83 21 artiklan 2 ja 3 kohdan ja 24 artiklan valossa. Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Baden-Württembergin toisen asteen hallinto-oikeus) katsoo muun muassa, että kyseisen direktiivin 24 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa jäsenvaltioille asetettu velvollisuus myöntää pakolaisaseman saaneelle oleskelulupa, joka on voimassa vähintään kolme vuotta, merkitsee sitä, että tätä oleskelulupaa tai jo olemassa olevaa lupaa ei saa peruuttaa, jos käsillä ei ole mikään niistä syistä, joiden nojalla oleskelulupa voidaan heti alkujaan olla myöntämättä.
- 39 Tässä tilanteessa Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) a) Onko direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan säännös jäsenvaltioiden velvollisuudesta myöntää oleskelulupa henkilöille, joille on myönnetty pakolaisasema, otettava huomioon myös jo myönnetyn oleskeluluvan peruuttamistilanteessa?
- b) Onko tätä säännöstä tulkittava näin ollen siten, että se on esteenä pakolaiseksi tunnustetun henkilön oleskeluluvan peruuttamiselle tai lakkauttamiselle (esimerkiksi kansalliseen oikeuteen perustuvan karkottamisen tapauksessa), kun direktiivin 2004/83 21 artiklan 3 kohdassa, luettuna yhdessä kyseisen artiklan 2 kohdan kanssa, tarkoitetut tai kyseisen direktiivin 24 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut ’kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyviä erittäin painavia syitä’ koskevat edellytykset eivät täyty?

2. Jos kysymyksen 1 a ja b kohtaan vastataan myöntävästi:

- a) Kuinka direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdan ensimmäiseen alakohtaan sisältyvää kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyviin erittäin painaviin syihin perustuvaa poissulkemisperustetta on tulkittava suhteessa vaaraan, joka seuraa terroristijärjestön tukemisesta?
- b) Voiko kyse olla direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuista kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä erittäin painavista syistä, kun pakolaiseksi tunnustettu henkilö on tukenut PKK:ta muun muassa keräämällä lahjoituksia ja osallistumalla säännöllisesti PKK:hon läheisesti liittyviin tapahtumiin, vaikka edellytykset poiketa Geneven yleissopimuksen 33 artiklan 2 kohtaan sisältyvästä palauttamiskiellosta ja näin ollen myös direktiivin 2004/83 21 artiklan 2 kohtaan sisältyvät edellytykset eivät täyty?

3) Jos kysymykseen 1 a vastataan kieltävästi:

Onko pakolaiseksi tunnustetulle henkilölle myönnetyn oleskeluluvan peruuttaminen tai lakkauttaminen (esimerkiksi kansalliseen oikeuteen perustuvan karkottamisen tapauksessa) sallittua unionin oikeuden nojalla ainoastaan direktiivin 2004/83 21 artiklan 3 kohdan, luettuna yhdessä kyseisen artiklan 2 kohdan kanssa, (tai kyseisen direktiivin seuraajadirektiivin [eli vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelemiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle 13.12.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston] direktiivin 2011/95/EU [EUVL L 337, s. 9] samansisältöisten säännösten) edellytysten täytyessä?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen ja kolmas kysymys

- 40 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy ensimmäisellä ja kolmannella kysymyksellään, joita on syytä tarkastella yhdessä, onko direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdan nojalla sallittua – ja millä edellytyksillä –, että jäsenvaltio peruuttaa pakolaisen oleskeluluvan tai lakkauttaa sen, vaikka tässä säännöksessä ei, toisin kuin kyseisen direktiivin 21 artiklan 3 kohdassa, nimenomaisesti säädetä tästä mahdollisuudesta. Jos vastaus on myöntävä, se kysyy, onko tällaisen oleskeluluvan peruuttaminen sallittua ainoastaan kyseisen direktiivin 21 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla, kun pakolaista ei enää suojaa palauttamiskielto, vai myös direktiivin 24 artiklan 1 kohdan nojalla.
- 41 Näihin kysymyksiin vastaamiseksi on tutkittava direktiivin 2004/83 21 artiklan 2 ja 3 kohdan ulottuvuutta ja vastaavasti kyseisen direktiivin 24 artiklan 1 kohdan ulottuvuutta sekä näiden kahden säännöksen välillä vallitsevia suhteita.
- 42 Direktiivin 2004/83 21 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on noudatettava palauttamiskiellon periaatetta kansainvälisten velvoitteidensa mukaisesti. Direktiivin 21 artiklan 2 kohdassa, jonka sanamuodossa pääasiallisesti toistetaan Geneven yleissopimuksen 33 artiklan 2 kappaleen sanamuoto, säädetään kuitenkin tähän periaatteeseen tehtävästä poikkeuksesta siten, että siinä annetaan jäsenvaltioille harkintavaltia palauttaa pakolainen, jos nämä kansainväliset velvoitteet eivät sitä kiellä ja jos on perusteltua syytä katsoa hänen olevan vaaraksi sen jäsenvaltion turvallisuudelle, jossa hän on, tai jos hän on yhteiskunnalle vaarallinen kyseisessä jäsenvaltiossa, koska hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu erityisen törkeästä rikoksesta. Direktiivin 21 artiklassa ei sen sijaan lausuta mitään sellaisen pakolaisen karkotuksesta, jonka osalta kyse ei ole palauttamisesta.

- 43 Siinä tapauksessa, että pakolaisen tilanne täyttää direktiivin 2004/83 21 artiklan 2 kohdassa säädetyt edellytykset, jäsenvaltioilla, jotka voivat harkita, palauttaako pakolainen vai ei, on kolme vaihtoehtoa. Ensinnäkin ne voivat palauttaa asianomaisen pakolaisen. Toiseksi ne voivat poistaa pakolaisen kolmanteen valtioon, jossa tätä ei uhkaa vaino tai direktiivin 15 artiklassa tarkoitettu vakava haitta. Kolmanneksi ne voivat sallia pakolaisen pysyvän niiden alueella.
- 44 Kun palauttaminen on mahdollista direktiivin 2004/83 21 artiklan 2 kohdan nojalla, jäsenvaltioilla on myös mahdollisuus direktiivin 21 artiklan 3 kohdan mukaisesti kumota, peruuttaa tai jättää uusimatta oleskelulupa. Kun pakolainen on määrätty palautettavaksi, hänelle ei ole enää tarpeen myöntää oleskelulupaa, hänellä ei enää tarvitse olla tätä lupaa eikä hänen tarvitse saada sitä uusituksi. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 62 kohdassa, on siis niin, että jollei pakolainen kuulu kyseisen direktiivin 21 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan, direktiivin 21 artiklan 3 kohtaa ei voida soveltaa. Jos jäsenvaltio ryhtyy menettelyyn pakolaista vastaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa mutta ei voi palauttaa häntä, koska direktiivin 21 artiklan 2 kohdassa vahvistetut edellytykset eivät täyty, tämän pakolaisen oleskelulupaa ei voida peruuttaa direktiivin 2004/83 21 artiklan 3 kohdan perusteella.
- 45 Esiin tulee siis kysymys siitä, voiko jäsenvaltio tällaisissa olosuhteissa joka tapauksessa peruuttaa pakolaisen oleskeluluvan direktiivin kanssa yhteensoveltuvalla tavalla tämän direktiivin 24 artiklan 1 momentin nojalla.
- 46 On todettava, että tässä säännöksessä säädetään nimenomaisesti vain mahdollisuudesta olla myöntämättä oleskelulupaa mutta ei mahdollisuudesta peruuttaa tai lakkauttaa sitä. Säännöksessä velvoitetaan erityisesti jäsenvaltiot antamaan mahdollisimman pian pakolaiselle oleskelulupa, joka on voimassa vähintään kolme vuotta ja joka on voitava uusia. Tätä velvollisuutta on noudatettava, jollei kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä erittäin painavista syistä muuta johdu.
- 47 Vaikka ei ole olemassa nimenomaista säännöstä, jossa sallittaisiin jäsenvaltioiden direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdan perusteella peruuttaa pakolaiselle aiemmin myönnetty oleskelulupa, useat argumentit puhuvat kuitenkin sellaisen tulkinnan puolesta, että jäsenvaltiot voivat turvautua tällaiseen toimenpiteeseen.
- 48 Ensiksi on todettava, että kyseisen direktiivin 24 artiklan 1 kohdan sanamuoto ei nimenomaisesti sulje pois mahdollisuutta peruuttaa oleskelulupa.
- 49 Toiseksi oleskeluluvan peruuttaminen näyttää tämän säännöksen tavoitteen mukaiselta. Kun jäsenvaltiot saavat olla myöntämättä tai uusimatta oleskelulupaa kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä erittäin painavista syistä, niiden on sitäkin suuremmalla syyllä saatava peruuttaa tai lakkauttaa tällainen oleskelulupa, jos tämänkaltaiset syyt ilmaantuvat luvan myöntämisen jälkeen.
- 50 Kolmanneksi tämä tulkinta on myös johdonmukainen direktiivin 2004/83 rakenteeseen nähden. Kuten Euroopan komissio aivan oikein toteaa, direktiivin 24 artiklan 1 kohta täydentää sen 21 artiklan 3 kohtaa siten, että siinä sallitaan implisiittisesti mutta väistämättä asianomaisen jäsenvaltion peruuttaa tai lakkauttaa oleskelulupa myös niissä tapauksissa, joissa direktiivin 21 artiklan 2 kohdassa vahvistetut edellytykset eivät täyty, jos direktiivin 24 artiklassa tarkoitettujen kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvät erittäin painavat syyt siihen oikeuttavat.
- 51 Tästä seuraa, että jäsenvaltiot voivat peruuttaa tai lakkauttaa pakolaiselle myönnetyn oleskeluluvan joko direktiivin 2004/83 21 artiklan 3 kohdan perusteella sillä edellytyksellä, että pakolainen kuuluu direktiivin 21 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan, tai jos näin ei ole, direktiivin 24 artiklan 1 kohdan perusteella sillä edellytyksellä, että kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvät erittäin painavat syyt oikeuttavat tämän toimenpiteen.

- 52 Lisäksi – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 68 kohdassa – tätä tulkintaa tukevat direktiivin 2004/83 valmisteluasiakirjat, jotka osoittavat, että 24 artiklan 1 kohta lisättiin direktiiviin Saksan liittotasavallan ehdotuksesta Amerikan yhdysvaltoihin 11.9.2001 tehtyjen terrori-iskujen seurauksena. Säännös otettiin direktiiviin, jotta jäsenvaltioilla olisi mahdollisuus erityisissä olosuhteissa rajoittaa kolmansien maiden kansalaisten liikkumista Schengen-alueella päämääränä terrorismin torjuminen ja siis kansalliseen turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen kohdistuvien uhkien hillitseminen. Näistä seikoista seuraa, että kyseisellä säännöksellä annetaan implisiittisesti jäsenvaltioille siinä säädettyjen edellytysten täyttyessä mahdollisuus peruuttaa aiemmin myönnetty oleskelulupa.
- 53 Tällainen tulkinta seuraa niin ikään direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdassa jäsenvaltioille asetetusta velvollisuudesta myöntää pakolaisaseman saaneille henkilöille oleskelulupa, joka on voimassa vähintään kolme vuotta, koska tämän velvollisuuden välttämättömänä seurauksena on mahdollisuus peruuttaa tämä oleskelulupa. Tältä osin on palautettava esimerkkinä mieleen, että direktiivin 2003/109 9 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetään nimenomaisesti, että pitkään oleskelleet kolmansien maiden kansalaiset menettävät pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten aseman karkotustoimenpiteen toteuttamisen jälkeen.
- 54 Tässä asiayhteydessä jäsenvaltion mahdollisuus peruuttaa pakolaiselle aiemmin myönnetty oleskelulupa vastaa lopuksi ilmeisiin loogisiin vaatimuksiin. Ei näet voida pitää mahdollisena, että pakolaiselle oleskeluluvan myöntäneelle jäsenvaltiolle ilmoitetaan aivan sattumanvaraisesti syystä tämän ennen oleskeluluvan myöntämistä tekemistä teoista ja että jos teot olisivat olleet ajoissa tämän jäsenvaltion tiedossa, ne olisivat olleet kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvistä erittäin painavista syistä esteenä tämän luvan myöntämiselle. Ei olisi direktiivillä 2004/83 tavoitellun päämäärän mukaista, ettei tällaisessa tilanteessa olisi mitään mahdollisuutta peruuttaa tällaista jo myönnettyä oleskelulupaa. Tämä päätelmä soveltuu sitäkin suuremmalla syyllä silloin, kun teot, joihin asianomaisen pakolaisen katsotaan syyllistyneen, on tehty kyseessä olevan oleskeluluvan myöntämisen jälkeen.
- 55 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että direktiiviä 2004/83 on tulkittava siten, että pakolaiselle kerran myönnetty oleskelulupa voidaan peruuttaa joko tämän direktiivin 24 artiklan 1 kohdan nojalla, jos on olemassa tässä säännöksessä tarkoitettuja kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyviä erittäin painavia syitä, tai tämän direktiivin 21 artiklan 3 kohdan nojalla, jos on olemassa syitä soveltaa tämän saman direktiivin 21 artiklan 2 kohdassa säädettyä poikkeusta palauttamiskiellon periaatteesta.

Toinen kysymys

- 56 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy toisella kysymyksellään, voiko pakolaisen terrorijärjestölle antama tuki muodostaa direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyvän erittäin painavan syyn ja onko näin myös silloin, kun kyseinen pakolainen ei kuulu direktiivin 21 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan.
- 57 Jotta ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle annettaisiin hyödyllinen vastaus, on ensiksi todettava, että direktiivin 2004/83 21 artiklan 2 kohdan a alakohtaan sisältyvää käsitettä ”perusteltua syytä” ja direktiivin 24 artiklan 1 kohtaan sisältyvää käsitettä ”kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyv[ät] erittäin painav[at] sy[yt]” ei ole määritelty näissä säännöksissä eikä missään muussakaan mainitun direktiivin säännöksessä.
- 58 Tässä yhteydessä kyseisten ilmaisujen merkityssisältö ja ulottuvuus on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan määritettävä ottamalla huomioon kyseessä olevien unionin oikeuden säännösten sanamuoto ja niiden asiayhteys sekä sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännökset ovat (ks. mm.

tuomio Lundberg, C-317/12, EU:C:2013:631, 19 kohta ja tuomio Bouman, C-114/13, EU:C:2015:81, 31 kohta), ja tässä tapauksessa kyseisen lainsäädännön syntyhistoria (ks. analogisesti tuomio Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, 135 kohta).

- 59 Direktiivin 2004/83 21 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 24 artiklan 1 kohdan sanamuodosta on todettava – kuten komissio korostaa huomautuksissaan –, että kyseisen direktiivin eri kieliversioiden muotoilut eroavat toisistaan siltä osin kuin kyse on näissä säännöksissä säädettyjen poikkeusten edellytyksistä, mistä seuraa tiettyä epäyhtenäisyyttä. Tämän lisäksi mainitun direktiivin 21 artiklan 2 kohdan saksankielisessä versiossa käytetään eri sanoja kuin Geneven yleissopimuksen saksankielisen version 33 artiklan 2 kappaleessa (”stichhaltige Gründe” eikä ”schwerwiegende Gründe”), kun taas saman direktiivin 21 artiklan 2 kohdan englannin- ja ranskan-kielisissä versioissa käytetään mainitun yleissopimuksen 33 artiklan 2 kappaleen englannin- ja ranskan-kielisessä versiossa käytettyjä sanoja (”reasonable grounds” ja ”raisons sérieuses”).
- 60 Näissä olosuhteissa on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tekstin erikielisten versioiden poiketessa toisistaan kyseessä olevaa säännöstä on tulkittava ja sovellettava yhtenäisesti ottaen huomioon kaikilla Euroopan unionin kielillä laaditut versiot (tuomio M. ym., C-627/13 ja C-2/14, EU:C:2015:59, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 61 Jossakin kieliversiossa käytettyä unionin oikeuden säännöksen sanamuotoa ei voida käyttää tämän säännöksen ainoana tulkintaperusteena eikä sille voida antaa etusijaa muihin kieliversioihin nähden. Tällainen lähestymistapa olisi näet yhteensoveltumaton unionin oikeuden yhtenäistä soveltamista koskevan vaatimuksen kanssa (ks. vastaavasti tuomio M. ym., C-627/13 ja C-2/14, EU:C:2015:59, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 62 Unionin oikeuden tekstin erikielisten versioiden poiketessa toisistaan kyseessä olevaa säännöstä on näin ollen tulkittava sen asiayhteyden ja sillä säännöstöllä, jonka osa säännös on, tavoiteltujen päämäärien mukaan (tuomio M. ym., C-627/13 ja C-2/14, EU:C:2015:59, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 63 Tältä osin on ensiksi muistettava, että pakolaisasema on myönnettävä henkilölle, joka täyttää unionin oikeudessa vahvistetut vähimmäisvaatimukset. Jäsenvaltioiden on direktiivin 2004/83 13 artiklan nojalla myönnettävä pakolaisasema sellaiselle kolmannen maan kansalaiselle tai kansalaisuudettomalle henkilölle, joka tämän direktiivin II ja III luvun mukaisesti täyttää pakolaisaseman myöntämisen edellytykset. Direktiivin johdanto-osan 14 perustelukappaleesta, jonka mukaan pakolaisaseman tunnustaminen on toteava toimenpide, seuraa, että jäsenvaltioilla ei ole tässä yhteydessä lainkaan harkintavaltaa.
- 64 SEUT 78 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että unionin kehittämän turvapaikka-asioita koskevan yhteisen politiikan tarkoituksena on antaa ”asianmukainen asema” kaikille ”kansainvälistä suojelua tarvitseville” kolmansien maiden kansalaisille ja varmistaa ”palauttamiskiellon periaatteen noudattaminen”.
- 65 On syytä niin ikään palauttaa mieleen, että tämä palauttamiskiellon periaate taataan perusoikeutena Euroopan unionin perusoikeuskirjan 18 artiklassa ja 19 artiklan 2 kohdassa.
- 66 Direktiivin 2004/83 johdanto-osan 10 perustelukappaleessa täsmennetään tätä varten, että tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan periaatteita erityisesti varmistamalla ihmisarvon täysimääräinen kunnioittaminen sekä turvapaikanhakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten oikeus turvapaikkaan.
- 67 Direktiivin 2004/83 johdanto-osan kuudennen perustelukappaleen mukaan direktiivin päätavoitteena on paitsi sen varmistaminen, että jäsenvaltioissa sovelletaan yhteisiä perusteita kansainvälistä suojelua todella tarvitsevien henkilöiden yksilöimiseen, myös sen varmistaminen, että nämä henkilöt saavat vähimmäistason mukaiset edut kaikissa jäsenvaltioissa.

- 68 Direktiivin 21 artiklan 2 kohdassa ja 24 artiklan 1 kohdassa saatetaan tältä osin osaksi positiivista oikeutta unionin oikeudessa jokaiselle henkilölle tunnustetut oikeudet, jotta varmistetaan heille kestävä suoja vainoa vastaan. Nämä kaksi säännöstä kuuluvat lisäksi direktiivin VII lukuun, jonka otsikko on ”Kansainvälisen suojelun sisältö” ja jossa määritellään edut, joita voivat saada pakolaisaseman tai toissijaisen suojelun hakijat, joiden hakemus on hyväksytty.
- 69 Vaikka on niin, kuten edellä 50 kohdassa on todettu, että direktiivin 2004/83 21 artiklan 2 ja 3 kohdan ja tämän direktiivin 24 artiklan 1 kohdan välillä vallitsee tiettyä päällekkäisyyttä, koska nämä säännökset koskevat jäsenvaltioiden mahdollisuutta jättää oleskelulupa myöntämättä tai kumota, peruuttaa tai jättää uusimatta oleskelulupa, minkä lisäksi ne myös täydentävät toisiaan, on kuitenkin kiistatonta, että mainituilla säännöksillä on eri soveltamisala ja ne kuuluvat eri oikeudellisiin kehyksiin.
- 70 Direktiivin 2004/83 21 artiklan 1 kohdassa ilmaistaan periaate siitä, että pakolaiset ovat tavallisesti suojattuja palauttamista vastaan. Direktiivin 21 artiklan 2 kohdassa sen sijaan vahvistetaan poikkeus tästä periaatteesta, kun siinä sallitaan jäsenvaltion palauttaa pakolainen riippumatta siitä, onko tämä saanut virallisesti pakolaisaseman, joko direktiivin 21 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla, jos on perusteltua syytä katsoa hänen olevan vaaraksi sen jäsenvaltion turvallisuudelle, jossa hän on, tai direktiivin 21 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla, jos hän on yhteiskunnalle vaarallinen kyseisessä jäsenvaltiossa, koska hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu erityisen törkeästä rikoksesta.
- 71 Vaikka direktiivin 2004/83 21 artiklan 2 kohdan poikkeussäännöksellä lähtökohtaisesti sallitaankin pakolaisen palauttaminen, se on kuitenkin äärimmäinen keino, johon jäsenvaltio voi turvautua, jos mikään muu toimenpide ei ole mahdollinen tai riittävä sen uhan torjumiseksi, jonka tämä pakolainen aiheuttaa tämän jäsenvaltion turvallisuudelle tai yhteiskunnalle. Siinä tapauksessa, että jäsenvaltio tämän direktiivin 14 artiklan 4 kohdan mukaisesti peruuttaa, lakkauttaa tai jättää uusimatta henkilölle myönnetyn pakolaisaseman, kyseisellä henkilöllä on mainitun direktiivin 14 artiklan 6 kohdan mukaan oikeus nauttia muun muassa Geneven yleissopimuksen 32 ja 33 artiklassa luetelluista oikeuksista.
- 72 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 81 kohdassa, direktiivin 2004/83 21 artiklan 2 kohdassa säädetyn poikkeuksen soveltamisella voi olla kyseiselle pakolaiselle hyvin kohtalokkaita seurauksia, koska hänet voidaan tällöin palauttaa maahan, jossa hän saattaa joutua vainon kohteeksi. Tämän vuoksi kyseisessä säännöksessä asetetaan palauttamiselle ankarat edellytykset, koska erityisesti ainoastaan pakolaisen, joka on lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu ”erityisen törkeästä rikoksesta”, voidaan katsoa olevan ”yhteiskunnalle vaarallinen kyseisessä jäsenvaltiossa” mainitussa säännöksessä tarkoitetuin tavoin. Vaikka nämä edellytykset täytyisivät, asianomaisen pakolaisen palauttaminen on loppujen lopuksi vain jäsenvaltioiden harkintavaltaan jätetty mahdollisuus, ja ne voivat valita muita vähemmän ankaria vaihtoehtoja.
- 73 Sen sijaan direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohta, jonka sanamuoto on abstraktimpi kuin direktiivin 21 artiklan 2 kohdan sanamuoto, koskee vain oleskeluluvan myöntämättä jättämistä pakolaiselle ja tämän oleskeluluvan peruuttamista eikä tämän pakolaisen palauttamista. Kyseinen säännös koskee näin ollen ainoastaan tilannetta, jossa mainitun pakolaisen kansalliselle turvallisuudelle, yleiselle järjestykselle tai asianomaisen jäsenvaltion yhteiskunnalle aiheuttama uhka ei voi olla perusteena pakolaisaseman menettämiseksi eikä etenäkään tämän pakolaisen palauttamiseksi. Juuri tämän vuoksi direktiivin 24 artiklan 1 kohdassa säädetyn poikkeuksen täytäntöönpano ei edellytä erityisen törkeän rikoksen olemassaoloa.
- 74 Pakolaisen kannalta sillä, että hänen oleskelulupansa peruutetaan direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdan nojalla, on vähemmän raskaat seuraukset, koska tämä toimenpide ei voi johtaa hänen pakolaisasemansa peruuttamiseen ja vielä vähemmän hänen direktiivin 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun palauttamiseensa.

- 75 Tästä seuraa, että direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdan käsitteellä ”erittäin painav[at] sy[yt]” on laajempi ulottuvuus kuin direktiivin 21 artiklan 2 kohdan käsitteellä ”perusteltua syytä” ja että eräät seikat, jotka eivät ole niin vakavia, että jäsenvaltio voisi nojautua direktiivin 21 artiklan 2 kohdassa säädettyyn poikkeukseen ja tehdä palauttamispäätöksen, voivat kuitenkin mahdollistaa sen, että tämä jäsenvaltio voi saman direktiivin 24 artiklan 1 kohdan perusteella evätä asianomaiselta pakolaiselta tämän oleskeluluvan.
- 76 Tämän tultua todetuksi on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämän erityisen kysymyksen eli sen osalta, voiko terroristijärjestölle annettu tuki muodostaa direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ”kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyv[än] erittäin painav[an] sy[yn]”, palautettava mieleen, että tässä säännöksessä ei määritellä kansallisen turvallisuuden tai yleisen järjestyksen käsitettä.
- 77 Unionin tuomioistuin on sen sijaan jo tulkinnut direktiivin 2004/38 27 ja 28 artiklassa ilmaistuja yleisen turvallisuuden ja yleisen järjestyksen käsitteitä. Vaikka tällä direktiivillä on eri tavoitteet kuin direktiivillä 2004/83 ja vaikka jäsenvaltiot ovat vapaita määrittelemään kansallisten tarpeidensa, jotka voivat vaihdella jäsenvaltiosta ja aikakaudesta toiseen, mukaisesti yleisen järjestyksen ja yleisen turvallisuuden asettamat vaatimukset (tuomio I., C-348/09, EU:C:2012:300, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), on kuitenkin niin, että sen suojan laajuus, jonka yhteiskunta haluaa antaa perustavanlaatuisille intresseilleen, ei voi vaihdella näitä intressejä vahingoittavan henkilön oikeusaseman mukaan.
- 78 Näin ollen direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun käsitteen ”kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyv[ät] erittäin painav[at] sy[yt]” tulkitsemiseksi on ensiksi otettava huomioon, että unionin tuomioistuin on jo katsonut, että direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuun ”yleisen turvallisuuden” käsitteeseen kuuluvat sekä jäsenvaltion sisäinen turvallisuus että sen ulkoinen turvallisuus (ks. mm. tuomio Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja että näin ollen valtion elinten tai sen julkisten peruspalvelujen toimintaan tai väestön eloonjäämiseen kohdistuva uhka, ulkosuhteiden tai kansojen rauhanomaisen rinnakkaiselon vakavan häiriintymisen vaara tai sotilaallisiin etuihin kohdistuva uhka voivat vaikuttaa yleiseen turvallisuuteen (tuomio Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, 44 kohta). Unionin tuomioistuin on tässä asiayhteydessä katsonut myös, että tässä 28 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu käsite ”yleistä turvallisuutta koskevat pakottavat syyt” edellyttää yleiseen turvallisuuteen kohdistuvan uhan lisäksi myös sitä, että sellainen uhka on erityisen vakava, kuten ilmaisun ”pakottavat syyt” käyttäminen osoittaa (tuomio Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, 41 kohta).
- 79 Tämän jälkeen on huomattava, että unionin tuomioistuin on tulkinnut direktiiviin 2004/38 ja erityisesti sen 27 ja 28 artiklaan sisältyvää yleisen järjestyksen käsitettä siten, että tähän käsitteeseen vetoaminen edellyttää joka tapauksessa – kaikki lain rikkominenhan häiritsee yhteiskuntajärjestystä – että kyse on yhteiskunnan perustavanlaatuisen etuun vaikuttavasta todellisesta, välittömästä ja riittävän vakavasta uhasta (ks. mm. tuomio Byankov, C-249/11, EU:C:2012:608, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 80 Tässä yhteydessä on erityisesti direktiiviin 2004/83 liittyen muistettava, että sen johdanto-osan 28 perustelukappaleen mukaan kansallisen turvallisuuden ja yleisen järjestyksen käsitteet kattavat myös tapaukset, joissa kolmannen maan kansalainen kuuluu kansainvälistä terrorismia tukevaan järjestöön tai tukee tällaista järjestöä.
- 81 On lisäksi todettava, että erityistoimenpiteiden toteuttamisesta terrorismin torjumiseksi 27.12.2001 hyväksytyn yhteisen kannan 2001/931/YUTP (EYVL L 344, s. 93) pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan sovellettavan version (jäljempänä yhteinen kanta 2001/931) 1 artiklan 3 kohdassa määritellään, mitä tarkoitetaan terroriteolla, ja että PKK sisältyy nimenomaan tämän yhteisen kannan liitteenä olevaan luetteloon.

- 82 Kaikista näistä seikoista seuraa näin ollen, että se, että pakolainen antaa tukea järjestölle, joka tekee yhteisen kannan 2001/931 soveltamisalaan kuuluvia tekoja, on lähtökohtaisesti seikka, joka on omiaan osoittamaan, että direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdassa säädetyn poikkeuksen soveltamisedellytykset täyttyvät.
- 83 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 95 kohdassa, järjestön ottaminen yhteisen kannan 2001/931 liitteessä olevaan luetteloon viittaa siis vahvasti siihen, että kyseinen järjestö joko on tai sen epäillään olevan terroristijärjestö. Toimivaltaisen viranomaisen on näin ollen väistämättä otettava huomioon tämä seikka, kun se tutkii ensimmäisessä vaiheessa, onko kyseinen järjestö syyllistynyt terroritekoihin.
- 84 On siis tutkittava tapauskohtaisesti, voivatko kyseessä olevan järjestön toimet olla vaarana kansalliselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Tältä osin unionin tuomioistuin on tämän direktiivin 12 artiklan 2 kohdan b alakohdan osalta katsonut, että terroritekojen luonteisia tekoja, joille on ominaista väkivalta siviiliväestöä kohtaan, on pidettävä kyseisessä säännöksessä tarkoitettuina törkeinä muina kuin poliittisina rikoksina, vaikka niillä väitettäisiin olevan poliittinen tavoite (tuomio B ja D, C-57/09 ja C-101/09, EU:C:2010:661, 81 kohta).
- 85 Unionin tuomioistuin on lisäksi todennut, että kansainväliset terroriteot ovat yleisesti ja valtion osallistumisesta riippumatta Yhdistyneiden Kansakuntien tarkoituksien ja periaatteiden vastaisia (tuomio B ja D, C-57/09 ja C-101/09, EU:C:2010:661, 83 kohta). Tästä seuraa, että jäsenvaltio voi perustellusti tällaisten toimien yhteydessä vedota direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyviin erittäin painaviin syihin soveltaakseen tässä säännöksessä vahvistettua poikkeusta.
- 86 Tämän tutkinnan päätyttyä toimivaltaisen viranomaisen on toiseksi arvioitava tiedossaan olevia täsmällisiä tosiseikkoja sen määrittämiseksi, kuuluuko direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan asianomaisen järjestön tukeminen varojen keräämisessä avustamisella ja säännöllisellä osallistumisella tämän järjestön järjestämiin tilaisuuksiin, mikä näyttää olleen T:n tilanne pääasiassa.
- 87 Vaikka yhteisen kannan 2001/931 liitteessä olevaan luetteloon terroritekoihin osallistumisen vuoksi sisällytetyn järjestön suorittamat teot voivat liittyä direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdassa säädettyyn poikkeukseen, yksin siitä seikasta, että asianomainen henkilö on tukenut tällaista järjestöä, ei voi automaattisesti seurata sitä, että hänen oleskelulupansa peruutetaan tämän säännöksen nojalla (ks. analogisesti tuomio B ja D, C-57/09 ja C-101/09, EU:C:2010:661, 88 kohta).
- 88 Yhteisellä kannalla 2001/931 tavoitelluilla päämäärillä ja direktiivillä 2004/83 tavoitelluilla päämäärillä ei ole välitöntä keskinäistä yhteyttä, eikä voida pitää perusteltuna, että toimivaltainen viranomainen nojautuu yksinomaan siihen, että henkilö tukee järjestöä, joka sisältyy luetteloon, joka on laadittu erillään siitä asiayhteydestä, joka direktiivillä otettiin Geneven yleissopimusta noudattaen käyttöön, kun tämä viranomainen aikoo direktiivin 24 artiklan 1 kohdan perusteella evätä pakolaiselta oleskeluluvan (ks. vastaavasti tuomio B ja D, C-57/09 ja C-101/09, EU:C:2010:661, 89 kohta).
- 89 Tästä seuraa pääasiaan liittyen, että olosuhteita, joissa järjestö, jota T. on tukenut, on sisällytetty yhteisen kannan 2001/931 liitteenä olevaan luetteloon, ei voida rinnastaa täsmällisten tosiseikkojen yksittäistapaukselliseen arviointiin, joka on tehtävä ennen päätöstä pakolaisen oleskeluluvan epäämisestä direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdan nojalla (ks. analogisesti tuomio B ja D, C-57/09 ja C-101/09, EU:C:2010:661, 91 kohta).
- 90 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on toimivaltaisen viranomaisen suorittamaan arviointiin kohdistamansa valvonnan yhteydessä tutkittava, mikä rooli T:llä tosiasiallisesti oli tälle järjestölle antamassaan tuessa, ja selvítettävä erityisesti, onko hän itse syyllistynyt terroritekoihin ja onko hän –

ja jos on, missä määrin – osallistunut tällaisten tekojen toteuttamisen suunnitteluun, niistä päättämiseen tai muiden henkilöiden ohjaamiseen tekojen toteuttamisessa ja onko hän rahoittanut tällaisia tekoja tai järjestänyt muille henkilöille keinoja niiden toteuttamiseen, ja jos on, missä määrin.

- 91 Käsiteltävässä asiassa asiakirja-aineistosta käy T:n PKK:n tueksi tekemien tekojen osalta ilmi, että hän osallistui laillisiin kokouksiin ja kurdien uuden vuoden kaltaisiin juhliin sekä keräsi lahjoituksia tälle järjestölle. Tällaisten tekojen olemassaolo ei kuitenkaan väistämättä merkitse, että niiden tekijä olisi tukenut terroritoiminnan hyväksyttävyyttä. Tämänäyttöiset teot eivät sitä suuremmalla syyllä itsessään ole terroritekoja.
- 92 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tässä yhteydessä myös arvioitava, miten vakavan uhkan T:n teot ovat aiheuttaneet kansalliselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle. Sen on erityisesti tutkittava, voidaanko T:n katsoa olevan henkilökohtaisesti vastuussa PKK:n toimien täytäntöönpanossa. Vaikka onkin niin, että T:tä koskeva 3.12.2008 annettu lainvoimainen rikostuomio on otettava huomioon, kyseisen tuomioistuimen on kuitenkin tutkittava suhteellisuusperiaatteen, jota toteutettavan toimenpiteen on noudatettava, valossa, oliko asianomaisen mahdollisesti menneisyydessä Saksan liittotasavallan kansalliselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle muodostama uhka edelleen olemassa ajankohtana, jolloin pääasiassa kyseessä oleva päätös tehtiin.
- 93 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on otettava myös huomioon se, että T. oli tuomittu sakkoon eikä vankeusrangaistukseen, ja tutkittava, oliko tämä seikka – ja tarvittaessa asianomaisen tekemien tekojen luonne – huomioon ottaen olemassa direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyviä erittäin painavia syitä, jotka oikeuttivat T:n oleskeluluvan peruuttamisen.
- 94 Tämän tultua täsmennetyksi on vielä syytä lisätä, että siitä, että jäsenvaltio soveltaa direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdassa säädettyä poikkeusta, on ensimmäisenä seurauksena, että asianomainen pakolainen menettää oleskelulupansa, vaikka hänen sallittaisiin, kuten pääasiassa, jäädä jonkin toisen oikeudellisen perusteen nojalla laillisesti tämän jäsenvaltion alueelle.
- 95 Tältä osin on kuitenkin korostettava, että pakolainen, jonka oleskelulupa peruutetaan direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdan nojalla, säilyttää pakolaisasemansa ainakin siihen asti, kunnes tämä asema peruutetaan. Vaikka asianomaisella ei ole oleskelulupaa, hän on näin ollen edelleen pakolainen ja hänellä on tällä perusteella oikeus direktiivin VII luvussa kaikille pakolaisille taattuihin etuuksiin, muun muassa suojaan palauttamista vastaan, perheen yhtenäisyyden säilyttämiseen, matkustusasiakirjojen saamiseen, mahdollisuuteen työntekoon ja koulutukseen, sosiaaliapuun, terveydenhuoltoon, majoituksen saantiin, liikkumisvapauteen jäsenvaltiossa ja kotoutumispalveluihin. Jäsenvaltiolla ei toisin sanoen ole lainkaan harkintavaltaa siltä osin kuin kyse on tällä direktiivillä taattujen merkittävien etuuksien tälle pakolaiselle myöntämisen jatkamisesta tai niiden epäämisestä.
- 96 Vaikka direktiivin 2004/83 johdanto-osan 30 perustelukappaleessa todetaan, että jäsenvaltiot voivat kansainvälisissä velvoitteissa asetetuissa rajoissa säätää, että ”työhönpääsyä, sosiaalista suojelua, terveydenhuoltoa ja kotouttamispalveluja koskevien etuuksien myöntäminen edellyttää aiemmin myönnettyä oleskelulupaa”, näin asetetussa edellytyksessä viitataan kuitenkin puhtaasti hallinnollisiin toimenpiteisiin, koska direktiivin VII luvun tavoitteena on varmistaa pakolaisille etuuksien vähimmäistaso kaikissa jäsenvaltioissa. Koska tälle perustelukappaleelle ei myöskään löydy vastinetta direktiivin säännöksissä, se ei voi muodostaa oikeudellista perustaa, jonka nojalla jäsenvaltiot voisivat karsia VII luvussa taattuja etuuksia, kun pakolaisen oleskelulupa on peruutettu.
- 97 Koska nämä pakolaisille myönnetyt oikeudet ovat seurausta pakolaisaseman myöntämisestä eivätkä oleskeluluvan myöntämisestä, pakolaisen on – niin kauan kuin hänellä on tämä asema – saatava hänelle näin direktiivissä 2004/83 taatut oikeudet, ja niitä voidaan rajoittaa vain direktiivin VII luvussa vahvistettuja edellytyksiä noudattaen, eikä jäsenvaltioilla ole oikeutta lisätä rajoituksia, jotka eivät sisälly tähän direktiiviin.

- 98 Tämän vuoksi pääasian osalta se unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenevä seikka, että T:n oleskeluluvan peruuttaminen, joka tapahtui ilman eri toimenpiteitä karkotuspäätöksen seurauksena, vaikutti hänen mahdollisuuksiinsa työntekoon ja ammatilliseen koulutukseen ja muiden sosiaalisten oikeuksien saamiseen, koska Saksan lainsäädännössä näistä oikeuksista nauttiminen on sidottu oleskeluluvan lainmukaiseen hallintaan, osoittautuu yhteensoveltumattomaksi direktiivin 2004/83 kanssa.
- 99 Kun otetaan huomioon kaikki edellä esitetty, toiseen kysymykseen on vastattava, että tuen antaminen terroristijärjestölle, joka on merkitty yhteisen kannan 2001/931 liitteenä olevaan luetteloon, voi muodostaa direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ”kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyv[än] erittäin painav[an] sy[yn]” myös silloin, kun direktiivin 21 artiklan 2 kohdassa säädetyt edellytykset eivät täyty. Jotta pakolaiselle myönnetty oleskelulupa voidaan peruuttaa direktiivin 24 artiklan 1 kohdan perusteella siitä syystä, että kyseinen pakolainen tukee tällaista terroristijärjestöä, toimivaltaisten viranomaisten on kuitenkin kansallisten tuomioistuinten valvonnassa arvioitava tapauskohtaisesti sekä asianomaisen järjestön että asianomaisen pakolaisen tekoihin liittyviä erityisiä tosiseikkoja. Jos jäsenvaltio päättää karkottaa pakolaisen, jonka oleskelulupa on peruutettu, mutta lykkää tämän päätöksen täytäntöönpanoa, ei ole mainitun direktiivin kanssa yhteensoveltuva eväitä häneltä oikeutta direktiivin VII luvussa taattuihin etuuksiin, jollei tässä direktiivissä nimenomaisesti säädetty poikkeus ole sovellettavissa.

Oikeudenkäyntikulut

- 100 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä 29.4.2004 annettua neuvoston direktiiviä 2004/83/EY on tulkittava siten, että pakolaiselle kerran myönnetty oleskelulupa voidaan peruuttaa joko direktiivin 24 artiklan 1 kohdan nojalla, jos on olemassa tässä säännöksessä tarkoitettuja kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyviä erittäin painavia syitä, tai tämän direktiivin 21 artiklan 3 kohdan nojalla, jos on olemassa syitä soveltaa tämän saman direktiivin 21 artiklan 2 kohdassa säädettyä poikkeusta palauttamiskiellon periaatteesta.**
- 2) **Tuen antaminen terroristijärjestölle, joka on merkitty erityistoimenpiteiden toteuttamisesta terrorismin torjumiseksi 27.12.2001 hyväksytyn yhteisen kannan 2001/931/YUTP, sellaisena kuin se oli voimassa pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan, liitteenä olevaan luetteloon, voi muodostaa direktiivin 2004/83 24 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ”kansalliseen turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen liittyv[än] erittäin painav[an] sy[yn]” myös silloin, kun direktiivin 21 artiklan 2 kohdassa säädetyt edellytykset eivät täyty. Jotta pakolaiselle myönnetty oleskelulupa voidaan peruuttaa direktiivin 24 artiklan 1 kohdan perusteella siitä syystä, että kyseinen pakolainen tukee tällaista terroristijärjestöä, toimivaltaisten viranomaisten on kuitenkin kansallisten tuomioistuinten valvonnassa arvioitava tapauskohtaisesti sekä asianomaisen järjestön että asianomaisen pakolaisen tekoihin liittyviä erityisiä tosiseikkoja. Jos jäsenvaltio päättää karkottaa pakolaisen, jonka oleskelulupa on**

peruutettu, mutta lykkää tämän päätöksen täytäntöönpanoa, ei ole mainitun direktiivin kanssa yhteensopivaa evätä häneltä oikeutta direktiivin VII luvussa taattuihin etuuksiin, jollei tässä direktiivissä nimenomaisesti säädetty poikkeus ole sovellettavissa.

Allekirjoitukset